

บทคัดย่อ

ความมุ่งหมายในการศึกษาเรื่อง การจัดการสวัสดิการชุมชนแบบมีส่วนร่วมด้านสุขภาพกรณีศึกษาของตำบลท่าโสม อำเภอเขาสมิง จังหวัดตราด เพื่อศึกษารูปแบบการจัดการสวัสดิการชุมชนด้านสุขภาพแบบมีส่วนร่วมของชุมชน และกระบวนการจัดการสวัสดิการชุมชนด้านสุขภาพ จากการศึกษาพบว่า รูปแบบการจัดสวัสดิการชุมชนด้านสุขภาพแบบมีส่วนร่วมของตำบลท่าโสมมีรูปแบบ คือ 1) มีการบริหารงานแบบไตรภาคี 2) มีการวางแผนแบบมีส่วนร่วมเพื่อตอบสนองความต้องการของชุมชน 3) มีระบบการบริหารจัดการอย่างมีธรรมาภิบาล และในส่วน ofกระบวนการจัดการสวัสดิการชุมชนด้านสุขภาพแบบมีส่วนร่วม นั้น พบว่า ชุมชนบ้านท่าโสมมีกระบวนการ ดังนี้ คือ 1) การสร้างการยอมรับร่วมกันโดยการปรับฐานคิดให้เข้าใจตรงกัน โดยใช้ทุนเดิมของชุมชนที่มีคือความเข้มแข็งในการรวมกลุ่ม มีความรักสามัคคีเนื่องจากมีความเป็นญาติพี่น้องกันทั้งหมด นอกจากนั้นยังสนับสนุนบุคคลที่ชุมชนศรัทธาและนับถือให้มาเป็นพี่รึกษากองทุนฯ สนับสนุนคนที่ทุกฝ่ายให้การเคารพนับถือร่วมกันเป็นจุดเชื่อมร้อยให้กองทุนฯ มีการดำเนินงานไปได้อย่างราบรื่น 2) มีการวางแผนด้านสุขภาพโดยการกำหนดบทบาทหน้าที่ชัดเจนออกเป็นประกาศบทบาทหน้าที่และหลักเกณฑ์ของกองทุนฯ และมีการจัดลำดับความสำคัญของปัญหาในชุมชน เพื่อให้การทำงานของ 3 ฝ่ายในกองทุนฯ เป็นการทำงานร่วมกันเป็นความสัมพันธ์เชิงระนาบไม่ใช่การทำงานแบบสั่งการ 3) การปฏิบัติงานด้านสุขภาพ โดยการให้ผู้นำทำหน้าที่เป็นผู้ส่งเสริมและอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานมิได้แสดงตัวเป็นเจ้าของหรือผู้สั่งการมอบความเป็นเจ้าของให้กับสมาชิก โดยการประชุมประจำเดือนเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายสามารถแสดงความคิดเห็นได้เต็มที่ ทำให้รู้สึกสบายใจที่ได้แสดงความคิดเห็นโดยไม่ปิดบัง 4) การประเมินผลด้านสุขภาพ ในส่วนของการติดตามงานและกิจกรรมที่ได้ดำเนินการไปแล้วนั้น มีการสรุปกิจกรรมที่ได้ดำเนินการให้สมาชิกกองทุนฯ และคณะกรรมการกองทุนฯ รับทราบผลของแต่ละกิจกรรม ทุกวันที่ 5 ของเดือน ทั้งนี้ในส่วน ofเครื่องมือการติดตามประเมินผลการดำเนินการในรูปของกองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่น/พื้นที่ ยังอยู่ระหว่างการพัฒนาเครื่องมือการติดตามและประเมินผลกองทุนฯ

Abstract

The goal for the study of participative management of community welfare in health care : a case study of Tha Som Sub-district, Khao Saming District, Trat Province is to study the forms of community welfare management in health care with participation of the community.

It has revealed through the study that the forms of Tha Som sub-district's participative health care welfare management can be described as follows: 1) Management of work is proceeded in tri-party approach 2) Participative planning is employed to meet the needs of the community 3) A practice of management and administration system with good governance.

In reference to the process of participative community welfare management of health care, it has been discovered that the process of Ban Tha Som community includes: 1) Building up of common agreement through modification of the people's thinking basis by using the exiting community capital with the strong point in group forming, loving kindness and unity relating to their kindred and relatives. Besides, the persons highly respected and trusted by the community are supported as advisors of the health insurance fund, while the ones whom every party collectively show respect and honor are also supported as a linking point for operation of the fund to be carried on smoothly 2) Health care plan is developed with descriptions of explicit roles and duties along with determination of criteria for the fund, and, priority for problems in the community so that the work of the three parties in the insurance fund will be implemented cooperatively in horizontal relations, not in power relations 3) The health care implementation is run by the leaders who assume the role of a promoter and facilitator, without presenting themselves as the owner or commander. Ownership is bestowed to the members as shown in the monthly meetings when an opportunity is open to all parties to be able to express their opinions entirely, so they feel relaxed they can express their opinions without concealing them. 4) In evaluation of health care, a summary of the after action review is organized on every 5th of the month, however, the tool for monitoring and evaluation of an operation in the form of health insurance fund at the local levels is still in the development process.